

Na problémy nejste sami

Problematika důchodů

Projekt Poradenství a podpora seniorů v oblasti ochrany jejich lidských práv je financován z programu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s názvem: Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností.

STAROBNÍ DŮCHOD

Nárok na starobní důchod vzniká dosažením zákonem požadovaného důchodového věku a získáním potřebné doby pojištění. Ve specifických případech lze nárok na starobní důchod získat i při získání kratší doby pojištění. Podrobně jsou důchodový věk, potřebná doba pojištění i jednotlivé typy starobních důchodů uvedeny zde: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni-duchody.htm>. Doba pojištění není jen doba, kdy člověk pracuje a hradí si pojištění. Ze zákona existují tzv. náhradní doby pojištění, které se buď v plném nebo částečném rozsahu hodnotí pro výši důchodu.

Od 1. ledna 2007 všechny žádosti o důchod sepisují okresní (v Praze Pražská, v Brně Městská) správy sociálního zabezpečení (OSSZ/PSSZ/MSSZ). Do 31. prosince 2006 je přítom u zaměstnanců zaměstnavatelů s více než 25 zaměstnanci sepisovali sami zaměstnavatelé. Nyní se budoucí důchodce musí vždy obrátit na OSSZ/PSSZ/MSSZ příslušnou podle místa trvalého bydliště. Žádost o důchod je možno sepsat nejdříve čtyři měsíce před požadovaným datem přiznání.

Pokud nemůže budoucí důchodce žádost podat sám z důvodu nepříznivého zdravotního stavu, může ji za něj sepsat jeho rodinný příslušník. A to bez toho, aby byla předložena plná moc. Musí však předložit souhlas oprávněného s podáním žádosti o dávku a potvrzení lékaře, že mu zdravotní stav pro svou závažnost neumožňuje žádost o dávku sepsat.

Díky důchodové kalkulačce si můžete sami počítat orientační výši důchodu nebo stanovit Váš důchodový věk. Tato kalkulačka je dostupná na webovém odkazu:

<http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/duchodova-kalkulacka/kalkulacka-pro-orientacni-vypocet-starobniho-duchodu.htm>.

INVALIDNÍ DŮCHOD:

Nárok na tento důchod vzniká, pokud je občan v některém ze tří stupňů a získal potřebnou dobu pojištění. Podmínka potřebné doby pojištění se nevyžaduje v případě, že invalidita vznikla následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).

Podmínka doby pojištění pro přiznání invalidního důchodu je u pojištěnce:

- do 20 let méně než 1 rok,
- od 20 do 22 let 1 rok,
- od 22 let do 24 let 2 roky,
- od 24 let do 26 let 3 roky,
- od 26 let do 28 let 4 roky,
- nad 28 let 5 let.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

POZŮSTALOSTNÍ DŮCHODY:

Pozůstalostními důchody jsou vdovský/vdovecký a sirotčí důchod.

Vdova (vdovec) má nárok na vdovský (vdovecký) důchod po manželovi (manželce), který(á) byl(-a) poživitelem(kou) starobního nebo invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnil(-a) podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínku nároku na starobní důchod nebo zemřel(a) následkem pracovního úrazu.

Od 1. 1. 2012 má vdova (vdovec) nárok na vdovský (vdovecký) důchod po manželovi (manželce), splnil(-a)-li ke dni smrti podmínky pro nárok na starobní důchod dle §31 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů (tzv. předčasný starobní důchod).

Pro nárok na sirotčí důchod je mimo jiné třeba, aby zemřelý, po němž má být důchod vyplácen, byl ke dni smrti poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, nebo aby splňoval ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod (od 1. 1. 2012 také podmínky nároku na starobní důchod dle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů, tzv. předčasný starobní důchod) anebo zemřel následkem pracovního úrazu.

Při posuzování, zda zemřelý splnil podmínky nároku na invalidní důchod, se od 1. 1. 2012 považuje podmínka nároku za splněnou i tehdy, jestliže zemřelý získal jen polovinu potřebné doby pojištění dle § 40 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů.